

Digitaal Erfgoed Nederland

Geadviseerd subsidiebedrag: **€ 864.000**

Gevraagd subsidiebedrag: € 864.000

Over de instelling

Stichting Digitaal Erfgoed Nederland (hierna: DEN) is een onafhankelijke kenniscentrum voor cultuur en digitalisering. De Nationale Strategie Digitaal Erfgoed (2015) vormt het kader voor het functioneren van DEN. De Koninklijke Bibliotheek, het Nationale Archief en het Nederlands Instituut voor Beeld & Geluid vormen samen met DEN een netwerk om deze strategie in samenspraak met de erfgoedsector ten uitvoer te brengen. DEN richt zich hierbij niet alleen op de erfgoedinstanties, maar ook op cultuurproducerende instellingen. Ten behoeve van de digitaliseringsopgave organiseert DEN kennisuitwisseling door middel van ontmoetingen, toolkits en trainingstrajecten.

Subsidieadvies

De aanvraag voldoet aan de eisen als bedoeld in artikel 3.48 van de Regeling op het specifiek cultuurbeleid.

De Raad voor Cultuur adviseert Digitaal Erfgoed Nederland een subsidiebedrag toe te kennen van € 864.000.

DEN speelt een rol in de bevordering van deskundigheid op het gebied van digitalisering in het algemeen, de toepassing van digitale informatie, het digitaal beschikbaar stellen van culturele content en het beheer daarvan. Hierbij richt DEN zich ook op uitwisseling van kennis en kunde tussen de erfgoedsector en het cultuurproducerende deel van de sector. DEN verzamelt relevante, actuele informatie en verspreidt deze op diverse manieren: via bijeenkomsten, via haar website, via symposia en een 'academie'. DEN zet zich in voor aansluiting van culturele instellingen op een duurzame, nationale ICT-infrastructuur. Hiermee voldoet DEN aan de subsidievoorwaarden.

Beoordeling

Artistieke/inhoudelijke kwaliteit van de kernactiviteiten

DEN opereert op basis van de overtuiging dat de culturele sector zijn maatschappelijke relevantie kan vergroten door middel van goed doordachte digitaliseringsstrategieën. DEN wil de sector ondersteunen in het digitale transformatieproces. De raad ziet dat DEN goed op weg is om haar functie invulling te geven en te verbreden naar het cultuurproducerende deel van de sector. Om haar opdracht in te kaderen, richt DEN zich met name op de

gesubsidieerde instellingen. De raad gaat ervan uit dat DEN hier niet alleen de Rijksgesubsidieerde instellingen bedoelt, maar ook de instellingen die uit diverse fondsen en van gemeenten subsidie ontvangen.

De raad bemerkt dat DEN de neiging heeft om zich vooral op grote instellingen te richten. Daar heeft de raad begrip voor, maar hij vindt dat DEN oog moet houden voor de noden van kleine en middelgrote instellingen in zowel de erfgoedsector als in het cultuurproducerende deel van de sector. Juist hier is heel veel werk te verzetten op het gebied van digitalisering.

De raad waardeert het dat DEN eerst in gesprek is gegaan met cultuurproducerende instellingen voordat zij beleid voor dit deel van de sector ontwikkelde. DEN signaleert naar aanleiding van die gesprekken dat de prioriteit bij cultuurproducerende instellingen niet ligt bij archiveren en het beheren van archieven. DEN wil daarom vooral het hogere doel van digitalisering onder de aandacht brengen. Digitalisering biedt immers meer dan alleen mogelijkheden voor het archiveren en ontsluiten van collecties. Zo kunnen instellingen door middel van een uitgekiend digitaliseringsbeleid hun publieksbereik en de toegankelijkheid van cultuur vergroten. Om bewustzijn hierover te vergroten, heeft DEN een Academie in het leven geroepen waar het hoger management van instellingen praktische workshops en masterclasses krijgt aangeboden.

De raad verwacht dat DEN goed in staat is om haar missie waar te maken. De raad moedigt DEN aan om haar doelstelling nauwer te omschrijven en daar concrete prestatie-indicatoren aan te verbinden. Het in de aanvraag gestelde doel om over vijf jaar alle grote instellingen aan een digitaliseringsstrategie te hebben geholpen, vindt de raad te beperkt. Ten eerste hebben de grote instellingen al een doordachte visie op het gebruik van digitale content. Daarnaast hebben zij vaak ook het budget dat daarvoor nodig is. Maar kleine en middelgrote (erfgoed)instellingen hebben meer hulp nodig en mogen niet achterblijven.

Daarnaast wil de raad DEN waarschuwen voor een te brede scope. Zo behoort het niet tot de opdracht om het gebruik van digitale middelen in artistieke producties te bevorderen. Tegen die achtergrond ziet de raad het uitschrijven van een call onder cultuurproducerende instellingen als een eenmalige actie om informatie op te halen en de behoefte van het veld te leren kennen.

DEN moet zich er volgens de raad nu op toeleggen dat er een netwerkstructuur ontstaat, waarbinnen de kunsten en erfgoedsector van elkaar kunnen profiteren. De collecties van archieven, bibliotheken, musea en kennisinstellingen zijn immers deels al online beschikbaar. De erfgoedsector werkt al samen in een landelijke digitale infrastructuur voor digitaal erfgoed. De raad is positief over de ambitie van DEN om hier in de nabije toekomst ook culturele content van cultuurproducenten aan toe te voegen.

DEN is heel goed ingebed in het netwerk van partijen dat zich bezighoudt met digitalisering van erfgoed. De instelling is positief over haar opdracht om de cultuurproducerende instellingen hierbij te betrekken. De raad is positief over de voortrekkersrol van DEN. Ze agendeert en is proactief binnen het netwerk, ook op internationaal niveau. Veel waardering heeft de raad ook voor de kennis van en aandacht voor onderwerpen als auteursrechten en open acces.

Vernieuwing

DEN is in de afgelopen beleidsperiode getransformeerd naar een instelling die de kennis over digitalisering bevordert in zowel de erfgoedsector als in het cultuurproducerende deel van de culturele en creatieve sector. Daartoe heeft de instelling nieuwe diensten ontwikkeld en haar netwerk vergroot. De vernieuwde website functioneert goed en is informatief. DEN gaat uit van de innovatieve kracht van digitalisering op het gebied van communicatie en creatie. DEN werkt met cultuurproducenten aan de ontwikkeling van een vorm van digitaal archiveren tijdens het creatieproces: 'embedded archiving'. Deze nieuwe werkwijze kan helpen om de cultuurproducerende instellingen mee te krijgen in de vorming van collecties. De raad is van mening dat DEN concrete prestatie-indicatoren aan haar doelstellingen moet verbinden.

Eerlijke beloning en gezonde bedrijfsvoering

DEN spreekt haar waardering uit over het team, dat het kapitaal van de stichting is. Het team is niet groot. DEN heeft een vaste formatie van 6,9 fte en kan in 2021 door de extra beschikbare subsidie in de BIS uitbreiden naar 7,9 fte. De uitbreiding vindt plaats in het inhoudelijk team, met name om de activiteiten op de speciale inzet voor cultuurproducenten uit te voeren. De raad vindt het goed om de extra financiële capaciteit in te zetten voor inhoudelijke functies. DEN wil per slot van rekening een kennisinstituut zijn, meer dan een kennisplatform.

DEN volgt de cao-OI (onderzoeksinstellingen). Hierin worden afspraken gemaakt over onder andere beloning en honorering, pensioen en (structureel) overwerk. Alle relevante primaire arbeidsvoorwaarden komen hierin aan bod. DEN past deze ook toe indien zij gebruik maakt van zzp'ers. In de cao zijn ook afspraken opgenomen over arbeidsongeschiktheid en vakantie. Stagiairs krijgen een vergoeding. DEN maakt geen gebruik van vrijwilligers. De instelling verwacht in de komende jaren meer eigen inkomsten te verwerven uit de DEN-academie en uit publieksevenementen. De financiële situatie is gezond, zij het dat subsidies de grootste batenpost vormen.

Bevordering van educatie en participatie (inclusief publieksbenadering)

Het ontwikkelen van educatieve programma's voor scholen of publiek behoort niet tot de taken van DEN. Wel levert DEN inbreng aan het (kunstvak)onderwijs met gastlessen. In zichzelf is de doelstelling van DEN educatief. Zij ontwikkelt en organiseert workshops en opleidingsprogramma's via de DEN Academie. DEN begroot dat zij 30 adviesgesprekken in de sector voert, naast de workshops. En zij heeft een strategische toolkit ontwikkeld met modellen en methodes voor het vormgeven van een digitale strategie. In de aanvraag ontbreekt een beschrijving van de activiteiten die DEN onderneemt om de eigen kennis op peil te houden. De raad gaat ervan uit dat een kennisinstelling zelf kennis in huis heeft en niet alleen functioneert als kennisplatform.

Geografische spreiding

DEN is geen instelling die open staat voor bezoekers. De organisatie trekt het land in en organiseert in de regio onder meer koffiebijeenkomsten die goed bezocht en zeer goed gewaardeerd worden. In de aanvraag presenteert DEN op de kaart van Nederland waar zij actief is. Daarop zijn nog wel een paar grijze gebieden te zien in de periferie, zoals Limburg, Groningen en Zeeland. In het algemeen moedigt de raad DEN aan om zich in de komende beleidsperiode ook op middelgrote en kleine instanties te richten en daarvoor nog verder het land in te trekken.

Toepassing Fair Practice Code

DEN past de Fair Practice Code toe en belooft haar werknemers conform de cao voor onderzoeksinstellingen. Dit geldt ook voor de freelancers. Ook zijn er goede secundaire arbeidsvoorwaarden. DEN is partner van het Platform Arbeidsmarkt Culturele en Creatieve Toekomst. DEN geeft aan met verschillende ondersteunende instellingen samen te werken, die alle de Fair Practice Code onderschrijven. DEN controleert verder door middel van een lijst met minimale vereisten gebaseerd op de code, in hoeverre de samenwerkingspartners deze toepassen. Met deze partners worden ook regelmatig evaluaties gehouden, waarin kansen en problemen belicht worden.

Toepassing Governance Code Cultuur

DEN wordt bestuurd volgens het raad-van-toezichtmodel. De Governance Code Cultuur wordt goed gevolgd en toegelicht. DEN noemt in haar aanvraag dat zij adviesraden en programmaraden inzet. De verhouding van deze raden ten opzichte van de raad van toezicht wordt niet toegelicht. De raad is benieuwd wie deze raden benoemt en hoe het functioneren ervan binnen de organisatie wordt geëvalueerd.

Toepassing Code Diversiteit en Inclusie

DEN toont zich bewust van de verantwoordelijkheid om de Code Diversiteit en Inclusie te incorporeren. Maar er ontbreekt een plan om gestelde doelen te halen. De samenstelling van de raad van toezicht en het personeelsbestand is weinig cultureel divers. Het publiek wordt niet benoemd. De raad beveelt DEN aan om een stappenplan te maken om de doelstellingen te halen.